

MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR

CRISIA

L

O R A D E A • 2 0 2 0

OFIȚERUL MECANIC CLASA I GHEORGHE ANDRONESCU

Doina-Gabriela ANANIE*

The mechanical officer 1st Class Gheorghe Andronescu

ABSTRACT

The mechanical officer 1st Class Gheorghe Andronescu, sent by the Romanian state in Italy and France in order to improve his knowledge, fulfilled his mission successfully. In addition to the precious information he gathered, he managed to obtain a certificate for submarine navigation skills, which was the proof for his serious trainings.

Keywords: mechanical officer, marine school, First World War, destroyer, submarine

Documentele privitoare la ofițerul de marină Gheorghe Andronescu, viitorul socru al lui Ovidiu Drimba, aflate în colecția *Muzeului Țării Crișurilor*, nu ne oferă suficiente date pentru a realiza o fișă biografică completă. Dar, pe de altă parte, oferă informații importante despre acțiunile întreprinse de statul român în scopul pregătirii cadrelor, a înarmării marinei militare și a aducerii acestora la standardele începutului de secol XX.

Știm despre Gheorghe Andronescu faptul că s-a născut pe 9 mai 1890 la Ploiești. Părinții săi au fost Ionaș Andronescu și Sultana Dimitriu. Aceste informații se regăsesc în *Extrait du registre d'immatriculation* întocmit la Bordeaux în 3 august 1916, document semnat de primarul orașului, Charles Gruet¹. A fost căsătorit cu Teodora Manolescu² și a avut doi copii: Adrienne-Helene, născută la Toulon (viitoarea doamnă Ovidiu Drimba) și Decebal³.

Cel mai probabil a fost absolvent al „Școlii de marină a maeștrilor șefi de specialitate” din Constanța, înființată la sfârșitul secolului al XIX-lea, reorganizată în 1909 și condusă de Lt.cdor.Vasile Scodrea⁴. Parcurșul său la această școală pare să fi fost unul foarte bun. Dovada o găsim în trimiterea sa de către guvernul României în anul 1913, la doar 23 de ani, la uzinele din Sestri Ponente, suburbie a orașului Genova, ce aparțineau *Società Ligure Metallurgica*, pentru a supraveghea o comandă de table din oțel făcută *Societății Ilva* din Genova, necesare construirii de contratorpiloare. Guvernul român comandase patru astfel de contratorpiloare, care, din cauza izbucnirii Primului Război Mondial, vor ajunge în țară abia în 1919⁵. Comanda făcea parte dintr-un plan etapizat de înarmare a marinei militare românești, ce debutase o dată cu obținerea independenței de stat a României.

Notițele făcute de ofițerul Gh. Andronescu sunt clare și precise⁶. Pentru perioada octombrie 1913 – mai 1914, oferă informații despre douăsprezece comenzi făcute uzinei italiene. El notează

* Muzeul Țării Crișurilor – Complex Muzeal, Oradea; e-mail: gabiananie@yahoo.com

1 Colecția de documente a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.612 (Fig. 1)

2 Fotografie de nuntă, 1917-1919, Colecția de fotografii a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.143 (Fig. 2)

3 Familia Andronescu pe faleza din Constanța - interbelică, Colecția de fotografii a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba* nr.inv.13.092 (Fig. 3)

4 <https://www.smmfn.ro/istoric.html>, accesat la 20 septembrie 2020

5 http://www.revistadanubius.ro/pdf/rezumate/XXXIV/23_george_st_andonie.pdf, accesat la 20 septembrie 2020

6 Colecția de documente a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.644 (Fig. 4)

tipul de oțel – dur sau moale, marca, lungimea, lățimea, grosimea, cantitatea, observații legate de comenzi, calitatea și rezistența la încercări a oțelului, testele de rezistență fiind făcute la o mașină specială numită *dynamometru*, a Societății „Siderurgica” din Savona⁷. Informațiile sunt furnizate în trei limbi: franceză, italiană și română. Gh. Andronescu adaugă și date privind cuptoarele întrebunțate în fabricarea oțelului de la uzinele din Sestri Ponente: modelul – de tip „Martin”, numărul lor, cantitatea de oțel ce o pot obține, felul oțelului, compoziția și forma furnalului, din ce e construit laminorul, descriind întreg sistemul de funcționare, la care se adaugă și o serie de desene (furnalul, secțiune transversală prin furnal, laminorul, secțiuni de colțare și bare de oțel)⁸. Minuțiozitatea și rigurozitatea datelor denotă temeinica pregătire a ofițerului Gh. Andronescu, o adevărată carte de vizită și un atu în alegerea sa pentru îndeplinirea cu succes a misiunii.

În Franța ajunge prima dată data în 28 iulie 1916, la Bordeaux, ca ofițer însărcinat cu supravegherea muniției⁹, cu aproape o lună înainte de intrarea României în război alături de Puterile Aliate. Cel mai probabil că plecarea lui fusese organizată din timp, ținând cont și de întorsătura ce urmau să o ia evenimentele. O a doua mențiune despre prezența lui la Paris este din 20 februarie 1917, când inginerul locotenent Gh. Andronescu călătorea în calitate de curier de cabinet de la Londra, cu patru cufere și trei valize. Documentul poartă semnătura ministrului A. Em. Lahovary, ministrul României la Paris¹⁰. Postura în care îl găsim aici, cea de curier de cabinet este una extrem de interesantă. Probabil că în acele valize și cufere se aflau și acte deosebit de importante pentru România, de care ofițerul a trebuit să aibă cea mai mare grijă să ajungă la destinație.

Într-o notă informativă trimisă prefectului maritim din Toulon, J. Bassane, viceamiral, de către Ministrul francez al Marinei, se anunța că în jurul datei de 9 februarie 1920 se vor prezenta la prefectura maritimă din Toulon, la „Școala de Navigație”, ofițerul mecanic Gh. Andronescu și subofițerul maistru mecanic Boris Michail, pentru a face un stagiul de pregătire pe un submarin. Șeful misiunii, căpitanul de corvetă Gh. Koslinsky, viitorul amiral al Marinei Române, urma să se alăture stagiilor. De asemenea, urma să fie desemnat un comandat care să se ocupe special de trimișii români. Trebuia avută în vedere și intenția statului român de a achiziționa submarinul O'BYRNE¹¹. Încă din 1913, în urma unei subscripții publice, se strânseseră aproape 3 mii de lei în fondul Flotei Naționale, cu scopul de a cumpăra un submarin. Comanda se făcuse, se plătise un avans, dar izbucnirea primei conflagrații mondiale a dus la rechiziționarea lui de către guvernul francez. Când s-a încercat din nou în 1920 preluarea submarinului, prețul îi crescuse, și astfel s-a renunțat la tratativele cu marina franceză, tratative purtate din partea statutului român de locotenent-comandorul Gheorghe Koslinki și atașatul militar român la Paris, locotenent-colonelul C. Ionescu-Munte¹².

Același lt. col. C. Ionescu-Munte este cel care certifică printr-un ordin de serviciu semnat și datat Paris, 7 februarie 1920, faptul că ofițerul mecanic Gh. Andronescu a fost trimis în Franța în misiune oficială, pentru a urma cursurile școlii maritime franceze¹³. Printr-un alt ordin de serviciu, de data aceasta din partea Ministerului Francez al Marinei, datat tot 7 februarie 1920, i se ordona mecanicului principal Gh. Andronescu să meargă la Toulon, să se îmbarce pe flota de submarine¹⁴. În 1921 îl găsim tot la Toulon. De aici, potrivit foii de parcurs eliberată pe 5 februarie de comandantul flotilei districtului nr.5, ofițerul mecanic clasa I G. Andronesco, trebuia să se deplaseze la Paris¹⁵.

7 *Ibidem*

8 *Ibidem*

9 Colecția de documente a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.612

10 *Idem*, nr.inv.13.651 (Fig. 5)

11 *Idem*, nr.inv.13.652

12 *Marina Română*, nr. 2 (124)/2008, p. 48, pe https://www.navy.ro/media/revista_mr/numere/rmr124.pdf, accesat la 21 septembrie 2020

13 Colecția de documente a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.649

14 *Idem*, nr.inv.13.653 (Fig. 6)

15 *Idem*, nr.inv.13.654

Cursurile pe care le-a urmat la „Școala de Navigație” din Toulon au fost încununat de succes, el primind din partea Ministerului Marinei Franceze un certificat de aptitudini – datat 11 februarie 1921 – pentru a naviga un submarin¹⁶.

În toată această perioadă în care a urmat cursurile școlii de navigație, ofițerul Gh. Andronescu s-a pregătit și pentru un alt examen important, acela de înaintare la gradul de locotenent comandor (maior). Din cauze necunoscute, examenul s-a amânat, fiind înștiințat de acest lucru de către atașatul militar al României, lt.col. C. Ionescu-Munte, prin copia ordinului telegrafic al M.R. N° 4573/18 sept.1920 semnat de col. Prodan¹⁷. În 16 octombrie același an, o hârtie venită din partea *Comisiunii Militare Române din Franța, Serviciul Cassieriei*, îl anunța că i s-a aprobat acordarea sumei de 2100 de franci, costul drumului Toulon – București și retur, pentru a se prezenta la examenul de maior¹⁸. Înaintarea în grad se va lăsa așteptată, un alt ordin al Ministerului de Război, Direcția Marinei, n°2386/15 dec.1920, confirmând amânarea până la începutul lunii februarie¹⁹. Ordinul venea de la directorul Marinei, comandorul Nicolae Puricescu.

Probabil că anul 1921 este și anul în care ofițerul revine în România. În 1923, conform *Biletului de identitate* din 1 aprilie 1923, Gh. Andronescu se afla în serviciul Forței Navale Maritime Române²⁰. În același an, pe 23 iulie, a fost invitat la bordul navei „Imperatul Traian” pentru a lua parte la un dejun dedicat avansării la gradul de sublocotenent a elevilor Școlii Navale Constanța și prezidat de A.S.R. Principele Carol, moștenitorul tronului²¹.

Documentele aflate în colecția Muzeului nu ne oferă și alte date despre parcursul ofițerului Gh. Andronescu. O ultimă informație provine din certificatul emis de Chestura Poliției Ploiești: pe 31 iulie 1944, în urma bombardamentelor aliate asupra orașului, unde ofițerul își afla domiciliul, pe strada Bulevardul Ferdinand, nr.87, locuința sa fusese grav avariata²².

Ovidiu Drimba, ginerele său, într-unul din interviurile acordate lui Constantin Mustață, ulterior publicate în volum²³, amintește în treacăt de faptul că Gh. Andronescu a fost profesor inginer de termodinamică la Academia Navală, iar după ce a plecat din Marină s-a angajat ca inginer la Societatea Engleză de Petrol „Unirea” din Ploiești.

A încetat din viață la Ploiești, în 1972, la vârsta de 82 de ani²⁴.

16 Idem, nr.inv.13.648 (Fig 7)

17 Idem, nr.inv.13.650

18 Idem, nr.inv.13.656

19 Idem, nr.inv.13.655

20 Idem, nr.inv.13.645

21 Idem, nr.inv.13.646 (Fig. 8)

22 Certificat emis de Chestura Poliției Ploiești, Biroul Siguranței, nr.3639/19 aug.1944, în Idem, nr.inv.13643

23 Constantin Mustață, *Ovidiu Drimba, savantul care a dăruit României cultura lumii*, Editura Saeculum Vizual, București, 2016, p.45

24 Colecția de corespondență a Muzeului Țării Crișurilor, *Fond Ovidiu Drimba*, nr.inv.13.423

Anexe

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

N° **21150**

DROITS PERÇUS:
 Timbre F. 1.50
 Droit d'expédition adressé à 00
 le cas échéant 2.30

Département de la Gironde. — Arrondissement de Bordeaux.
 Commune de Bordeaux.

EXTRAIT DU REGISTRE D'IMMATRICULATION
 (Application de la loi du 8 Août 1893)

En exécution de la loi du 8 août 1893, par devant nous, Maire de la commune de **Bordeaux**, s'est présenté le sieur :

Nom et prénoms *Andromesco Georges*
 Lieu de naissance *Dobesti*
 Date de la naissance *9 mai 1890*
 Nationalité *Roumain*
 Fils de *Comas*
 et de *Sultana Dimitriu*

Marié à _____
 Veuf de *Cetile*
 Enfants 1 _____
 — 2 _____
 — 3 _____
 — 4 _____

lequel nous a déclaré être arrivé le *28 juillet 1916* dans cette commune pour y exercer la profession de *Officier surveillant les Moutons*

Il a justifié de son identité conformément aux dispositions de l'article 1er de la loi, en produisant à l'appui de sa déclaration *l'passport compli par Securitatei Kibala*

Domicile *Hotel de Bordeaux*

Fait à Bordeaux, le *3 août* 1916.

Signature du déclarant _____
 Le Maire de Bordeaux, _____

NOTA. — En cas de changement de domicile, à Bordeaux, faire viser ce certificat à la Mairie (Bureau des étrangers).
 Si l'étranger quitte la ville de Bordeaux, il doit prévenir la Mairie et faire viser ce certificat, dans le délai de deux jours, à la Mairie de sa nouvelle résidence.

Fig.1

Fig. 2

L • 2020

CRISIA

Fig. 3

L • 2020

1.

*Contrat de fourniture pour le Gouvernement Roumain
Specification des toles commandées à la Société
Ira de Gènes Usine de Sestri Ponente de la
Società Ligure Metallurgica.*

Acier doux.

Indice	Longueur	Largueur	Epaisseur	Quantité	Notes
PI. 1 A	5500	750	4,5	8	Plissons latéraux
2 "	4650	"	"	36	
1 B	4300	1000	3,5	4	
2 "	3200	1150	"	4	
3 "	1500	"	"	4	
4 "	3500	"	"	8	
5 "	3750	"	"	4	
6 "	3300	1100	"	4	
7 "	4000	"	"	4	
8 "	3500	"	"	4	
9 "	2000	1000	"	4	
10 "	3750	"	"	4	
11 "	2750	"	"	4	
12 "	4000	"	"	4	
13 "	4100	"	"	4	
14 "	3500	"	"	4	
1 C	"	750 x 450	"	4	
2 "	3000	1000 x 750	"	4	
3 "	2000	1200	"	4	
4 "	3500	1000	"	8	
5 "	1000	"	"	4	
6 "	2000	"	"	4	
7 "	2500	"	"	4	
8 "	4000	"	"	4	
9 "	3600	"	"	4	
10 "	3000	"	"	4	
11 "	3750	"	"	4	
12 "	2100	"	"	4	

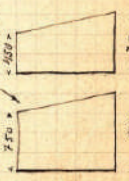

Fig.4

No. 59

REGATUL ROMÂNIEI
ROYAUME DE ROUMANIE

<p><i>Legatiunea Regală a României la Paris certifică prin cele de față că Domnul <u>George Andronescu</u> Inginier - doctorant călătorește în calitate de curier de cabinet cu patru (4) valize.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Paris, Le 20 februarie 1917</i></p> <p>Ministru Le Ministre</p> <p style="text-align: right;"><i>Paul Lahorari</i></p> <p>(L. S.)</p>	<p><i>La Légation Royale de Roumanie à Paris certifie par les présentes que Monsieur <u>Georges Andronesco</u> Ingénieur - Lieutenant voyage en qualité de courrier de cabinet important quatre (4) coffres et trois (3) valises.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Paris, le 20 février 1917</i></p> <p><i>Ingénieur - Lieutenant Andronesco important sept (7) caisses de la Légation à Londres et trois (3) en tout onze (11) coffres et trois (3) valises.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Le Ministre de Roumanie à Londres :</i></p> <p style="text-align: right;"><i>G. Andronesco</i></p>
--	---

Fig. 5

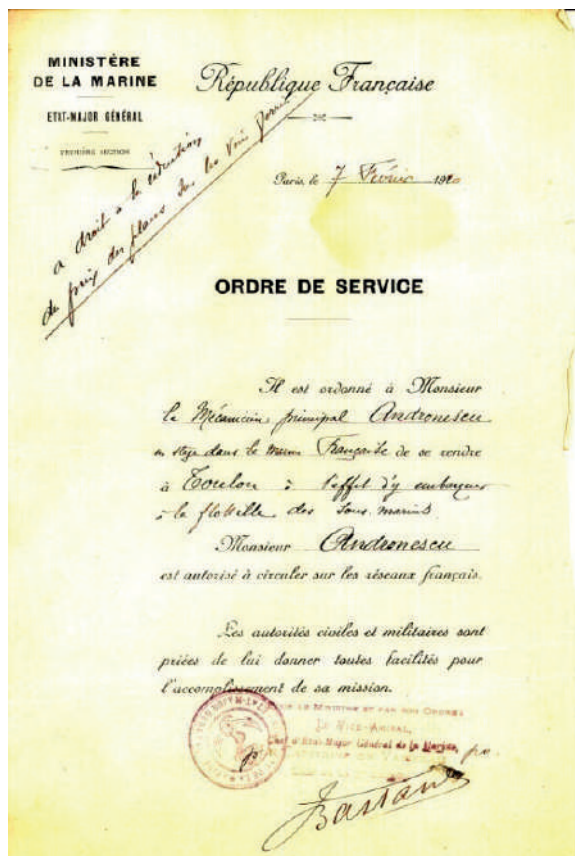

Fig. 6

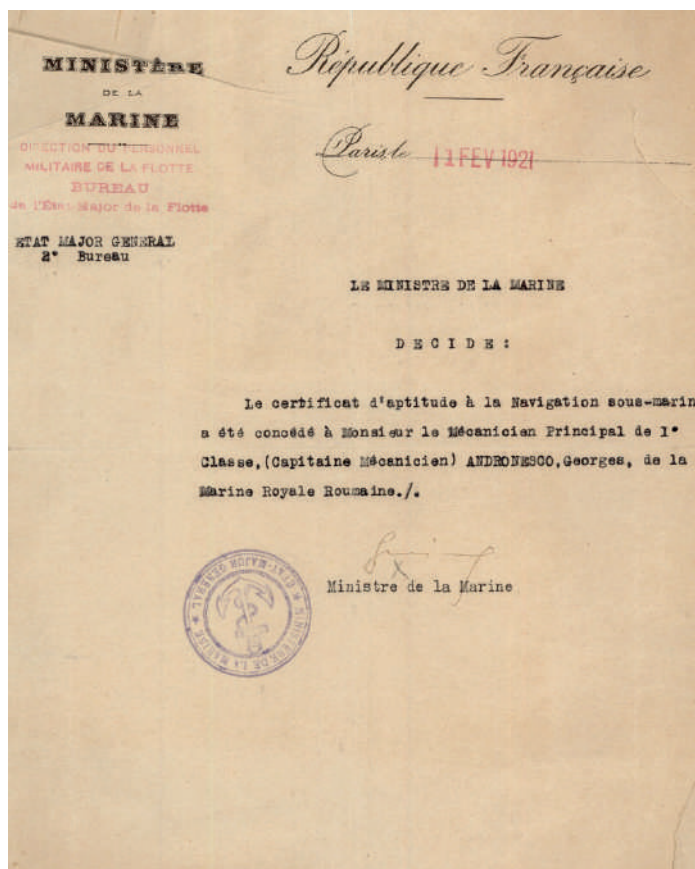

Fig. 7

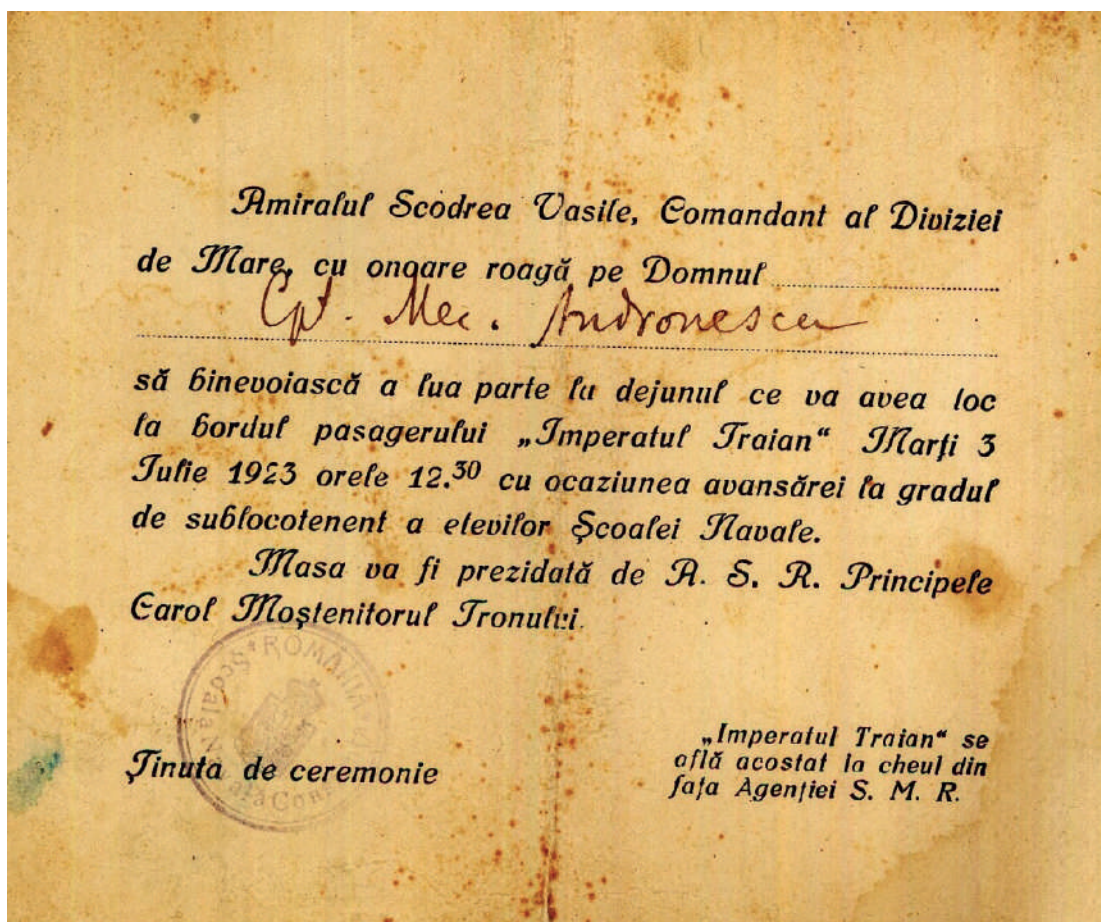

Fig. 8

L • 2020